

Obskurantizem v mestnem svetu.

(iz predzadnje seje mestnega sveta).

Spadoni (kapucinu): „Ali plačate plin kakor drugi, ali vam ga pa vzamemo.“ — Kapucin: „Torej počete, da ostanemo v temi?“ — Spadoni: „Saj tako delate na to, da ostane ljudstvo v temi.“ Kapucin: „No, potem ostane ljudstvo v temi in tudi mi!“

TRST, v petek dne 18. maja 1906.

Vodovje se noče pomiriti in razburkano valovje se noče uglediti. Če dr. Trusić in Ricciotti Garibaldi — ki sta vse bolj resna moža, nego pa tisti tržaško-slovenski „generali“ in „admirali“ in tista „barkovljanska flota“ — če torej dr. Trusić in Ricciotti Garibaldi vržeta kamen v element evropske politike, sta ga vrgla zares in posledice morajo biti resne in trajne... Zato se ne more uglediti voda — in kaka **voda!** — pomirjenja med Latini in Slovani, marveč se mokri element peni, šumi in vrvi dalje in dela vedno večje kolobarje... Skoro bomo imeli o tem vprašanju celo literaturo... legend in pravljic za... politične otroke. Razlika je le ta, da iz pravljic, ki jih pripovedujejo stare babe mladim otročičem poleg tople peči, morejo navadno otroci crpiti kakov koristen in zdrav pouk, dočim imajo pravljice, ki jih pripovedujejo dr. Trusić in družba o tistih časih, ko se bosta po obali morja Adrijskega, na desni in na levi, prelivala med in mleko latinsko-slovenskega spora: umljenja, to čudno na sebi, da vemo tem manje, čim dalje jih poslušamo..!

Tu mi pa že vse drugače ugaja hrvatska koalicijska v Banovini. Nje koncept je jasan, ona ve, kaj hoče, nje koncept je določen: začela je s tem, kar je za moment najnujnejše. Ob sodelovanju „čistih“ pometa prav pošteno po saboru — Khuenove ostanke! In kakov efekt ima to pometanje: če je med tistimi smetmi še kako zdravo zrno, odleta kar samo od sebe na stran — opozicije, med zdravi element. Dobro in zdravo je to ne le za Hrvate, ampak za vseh nas na slovanskem jugu... Sedaj so začeli tudi naši Slovenci, ki so s prvoga nekam začujeno gledali in se jim niso mogle privaditi zasp ne oči, umevati, da ni bila ravno neumna misel, ki so jo tako imenovani reški resolucijonaši vrgli med svet... Naš Dunaj je tak od nekdanj. Za pametno besedo ima gluha očesa in tudi na dejanja, storjena njemu v prilog, pozablja kaj rad, ali pa se jih spominja s tem, da udarja tistega, ki mu je storil dobro...! In nikdo ni občutil tega bolj krvavo na svoji koži, nego ravno narod hrvatski... Za veliko delo od leta 1848 jim je dal glasovitega Raucha in še bolj glasovitega Khuena, ki sta tirala

v ječo sinove njih, ki so v letu 1848 prelivali kri za — Dunaj.

Košček te hrvatske zgodovine smo doživeli tudi mi na tržaškem ozemlju. Tudi naši okoličani, posebno Barkovljani, so nastavljali svoja prsa pred sovražnikom — za Dunaj. Ni je bilo prilike, da ne bi bili povzdigali svojega glasu za ta Dunaj. A kakovo jim je bilo plačilo? Dajali se jim Pretise in Rinaldinije, pred malo leti so naši okoličani trumoma in v verigah romali v ječe, na sodnih razpravah radi „deliktov“, storjenih iz navdušenja za Dunaj, so jih državni pravdniki zastramovali in pozivali javnost na sovražstvo proti njim...! Dunaj pa jim usiljuje germanizacijo potem šole in cerkve..

To je že tako navada Dunaja, da tepe njih, ki so mu kedaj dobro hoteli in prav so imeli reški resolucijonaši, da so spregovorili odločno besedo temu Dunaju. Kdor noče slušati, naj občui...!

In zdravo je bilo, kakor kažejo dogodki že sedaj. Primorski Slovani pa naj si vzamejo prepis te najnoveje hrvatske politike v pridno uporabo. Bodo videli, da bo pomagalo tudi pri nas. Če je dr. Venezian slovesno proglasil intransigenco proti nam, pa jo proglasimo tudi mi, a to ne le proti njemu, ampak tudi njej, ki je vedno pomagala Venezianu — proti dunajski politiki. O jaz vem dobro da je ta misel nekaterim Slovencem grozna in da se prekrizavajo trikrat, če jo čujejo... Ali treba začeti posnemati hrvatske izglede, če hočemo, da se kedaj očisti zrak tudi pri nas.

Če začnemo rezko govoriti z Dunajem, z besedo in dejanjem, bo neizogibno efekt ta, da se skrha marsikateri zob tudi Venezianovi stranki.

Saj so se začeli krhati zobje celo mogocni mater Germaniji, kar zelo boli gostobesednega Viljelma, da je v zadnje čase nekam čudno prišel ob besedo. Nič več ni čuti tistega oblastnega imperatorskega glasu, ki naj bi po njem plesal ves svet...

Tisti skrhani zobje matere Germanije bole Viljelma in že je napovedal, da s jih pride zdraviti na Dunaj. Ta vest pa je našim pangermanom zmešala možgane do kraja, da se popolnoma udajajo optični prevari: ker se Viljelm bliža Dunaju, menijo, da smo se že mi vsi preložili pod prusko pikelhavbo... Vsenemški poslanec Stein je že sedaj v zbornici poslancev prižigal možnarje, da je kar gromelo Viljelm v pozdrav in v čast in slavo preslavne dinastije Hohenzollerncev! Pameten človek bi sicer rekel, da je to naravnost revolucija proti Dunaju..., kar pa Dunaja ne bo oviralo, da ne bi prirejal Viljelm sijajnih vsprejemov... Dunaj ima pač svojo logiko, ki ni ravno v soglasju z nauki, ki jih dajajo zgodovinski dogodki.. Dunajski državniki so pač taki, da ne pozabljajo le radi na storjene dobrote, če jih je storil Slovan, ampak tudi na pretrpljene hude čase, če jih jim je nakuhal Neslovan.

Kronist.

Pretirano.

Neki ženska je ukradla pri urarju malo zlato žepno uro za ženske. Urar je to opazil, poklical redarja ter ukazal žensko aretovati. Ženska se je branila in tako kričala, da se je zbralo na ulici vse polno ljudi. V tem je prišel mimo neki kmet z dežele, ki je prinesel v mesto maslo in jajca. Vprašal je, zakaj se je zbralo toliko ljudi. Ko so mu dopovedali, se je zaničljivo obrnil rekoč: Ti mestni ljudje ti delajo radi take male urice takega vruga, da bi človek mislil, da je babura vkradla uro v zvoniku!

Iz šole.

Učitelj: Kdo pozna razun psa še drugo zvesto žival, ki vedno spremlja človeka?

Vsi: Bolha!

Avtoriteta.

Šef: Kdo je šef, jaz ali vi?

Komi: Vi!

Šef: No torej, potem ne govorite tako neumno.

Samozavest.

Policijski komesar: Le, počakajte, jaz vas že naučim ulomljati v prodajalnice!

Tat: Oprostite, gospod komisar, to razumem bolj nego vi!

Nepoboljšljiv.

— Miha, Miha, že zopet prihajaš iz krčme?

— Da, da, draga ženka — vedno pač ne morem biti notri!

„To pravijo vedno. Čas je denar! Jaz imam toliko časa in niti sotinke denarja.“

Mladina sama-je reklama.

(O priliki zaključne seje odbora slovenske mladine za prireditve plesa v korist družbe sv. Cirila in Metoda.)

Govori slov. mati, njen sin in hčerka ter slov. narod (ljudstvo).

Mati: Hčerka draga, sinek zlati,
Slušajta kaj pravi mati!
„Dokler nam mladina taka
V slojih roda se pretaka,
Do tedaj se ni nam bati,
Da bi nam rasli renegati.“

Sin: Po njej vzgledu, ljuba mati,
Hočem vedno se ravnati;
Saj skrbi za nas otroke
Bose, gladne goloroke.

Hčerka: Tudi knjig od nje dobimo,
Da se v šolah izučimo;
Dalje črevlje za vso zimo,
Za „Božičnico kolače
Gorke rute, nove hlače,
Rokavice, nogavice,
Pomaranče in sladčice,
Lepe jopce in igrače,
Kruh maslen in franboá —

„Bog vse dobro naj ji da“

Narod: (Ljudstvo). Srčna hvala ti mladina
Za izgled in za podporo;
Bog daj mil' mu rodu skoro
Zlate dobe,
ktere nima;
Tebi pa veselih dni,
Tja dopozne starosti! —
— To tud' Etarsky želi.

Kdo noče, kmalo izgovor najde.

Dober izgovor je bolji nego devet zagovornikov.

A.: »Dober dan, prijatelj, posodi mi štiri krone.«

B.: »Rad bi ti jih dal, ali jaz imam pri sebi le eno krono.«

A.: »No, le sem jo daj, potem mi ostaneš dolžan še tri krone!«

Poznal ga je.

Baron (slugi): Nesi to pismo bankirju Leviju.

Sluga: Ali naj odgovor kar s potoma izmenjam?

Avdijenea.

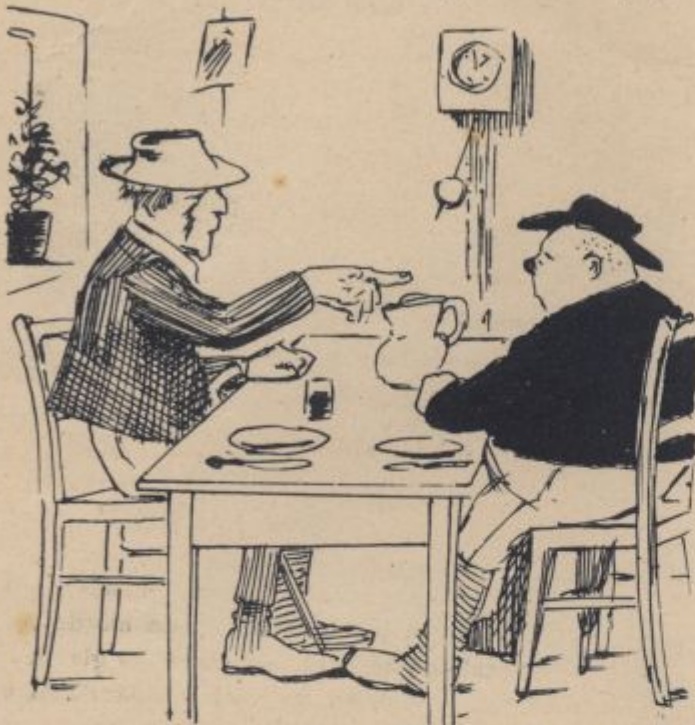
Jakob Pezdirec in Andrej Kosiček sta skupno imela v zakupu cesarski travnik in sta vsako leto točno plačevala zakupnino. Ker sta v nekem vročem, suhem poletju nakosila prav malo sena in ošave, sta prišla na misel, da bi jim cesarska vlada morda kaj popustila od zakupnine, češ, gospodje v glavnem mestu bodo pač tako dobri ter vzeli v poštev veliko šušo. Premišljevala sta semtertje, kakšen korak da bi jima bilo treba tozadevno storiti; pisati nista znala, da bi jima kdo drugi sestavil prošnjo. Nista mu pa zaupala. Največ sta pričakovala od tega, da se sama osebno predstavi v glavnem mestu cesarskemu namestniku ter sta za to prosila za avdijenco. Na določen dan sta torej oblekla najboljšo obleko, ki sta jo imela ter se podala v glavno mesto.

Ker ni bilo od njune vasi do mesta železnice, sta morala hoditi nekoliko ur peš.

V mesto sta prikorakala že nekoliko ur pred avdijenco, in to je bilo dobro, nujno sta namreč potrebovala okrepčanja za svoje telo, kajti prvič ju je utrudila hoja, in drugič se ju je polastil, ne da bi bila to eden drugemu izpovedala, neki neprijen čut, čim bolj se je približeval čas avdijence.

Ko sta sedela tako v krčmi pri mizi ter ju je

že nekoliko razgrela vinska kapljica, je dejal Pezdirec: Ti, Drejče, ako greš ti sam na avdijenco, ti takoj plačam liter vina. — „Naj pa bo“, je odvrnil Andrej. Ko sta izpila liter vina, je pričel Košiček: „Ti, Jakob, če greš ti zame, ti plačam tudi jaz

za liter“. Da se ne pokaže malodušnim, se je Pezdirec moral delati, kakor da ne mara nič zato ter je rekel:

»No, je že prav, grem pa sam!« Toda dolgo ni ostalo pri tem, in ko sta spila tudi ta liter, je Pezdirec ponudil Andreju kar »štefana«, ako prevzame sam breme neprijetne jima avdijence.

Andrej je bil s tem predlogom zadovoljen. »Štefan« je bil kmalo prazen, toda predno se mu je videlo dno je od svoje strani ponudil Pezdircu drugega »štefana«, ako bi hotel iti sam na avdijenco. Tako je šlo naprej, sledilo je še par »štefanov« in slednjič sta oba kmeta obležala pijana pod mizo.

Ura avdijence je že davno minula in ko sta Jakob Pezdirc in Andrej Košiček drugega dne prišla zopet k sebi, sta rekla eden proti drugemu: »Kdo ve, če bi bilo kaj pomagalo — bolje je, da plačava zakupnino, kakor doslej! Taka avdijenca je vendar prokleta draga stvar!«

V trgovčevi pisarni.

Šef: Kdo telefonira?

Komi: Milostiva.

Šef: Kaj hoče!

Komi: Slišal sem le eno besedo.

Šef: Kaj?

Komi: Osel!

Šef: Pojdi preč, to se ti čemene.

Kdor ne misli plačati se ne puli za ceno.

Cvetke

iz govora dra. Šusteršiča na shodu Slovenske ljudske stranke v Vipavi, dne 13. maja 1906.

Marko Blažev
iz „Slovenca“
Marko Blažev iz Vipave.

„... Rekel sem, da se je v zadnjih štirih letih veliko izpremenilo, nekaj se pa ni spremenilo: naši liberalci, postali so še bolj hudobni, še bolj neumni, kot so bili še pred štirimi leti“ Edino to je, da jih je nekoliko — manj.“

„... Naj povem še to, da se je pokazal na Dunaju znani disciplinirani notar Plantan in glasoval zato, da bi mrličje sežigali. Če ima Plantan tako veselje za sežiganje, naj bi se ga zavilo v plašč njegovih discipliniranih aktov, potem pa vse skupaj zažgalo, da zginе spomin tega poslanca z žalostno postavo in dolgo brado. . . .“

„... To je liberalna inteligenca, ki pravi, da je kmet neumen, liberalci pa silno k unštne kadar pa je treba kaj povedati, pa družega ne ve, kakor vpiti „žlindra?“ To zna največ osel, če bi pa vedel zakaj se gre, bi pa še tega ne rekel. . . .“

„... (Neki slaboumni liberalci z Erzelja zakliče: To stji obe stranki storili!) Dr. Šusteršič: „Kdo je pa to?“ Klici: „Neki slaboumnež!“ Dr. Šusteršič: „Tudi ta je pravi liberalci. Kar je slaboumni na Kranjskem, so vsi liberalne stranke.“

„... (Okolo liberalcev, ki so izzivali, še vedno ni miru. Nakrat zgrabijo kmetje liberalnega izzivača. Dr. Šusteršič kliče: „Pustite norca!“ Ljudje kličejo: Ne, ven žnim! Nakrat liberalci frči skozi ljudske vrste na cesto. Dr. Šusteršič: „To meni najbolj dopade, da ljudstvo samo napravi red. Tako bo tudi povsod na Kranjskem“).

„Mi zahtevamo svobodo za cerkev, damo pa svobodo tudi liberalcem za njihove oslarije...“

„Takemu človeku so podobne naše liberalne žlindre!“

„Kdor se po teh dogodkih še družī z liberalci, je ali bebec, ali izdajalec svojega kmečkega stanu“

„Vsakega tržana vipavskega vprašamo: Kako more odslej še marširati z liberalno stranko, ki mu je požrla boljšo volilno pravo, kot jo je imel doslej! Vsak, ki gre z liberalno stranko, je izdajalec svojega trga!“

Replika „Slov. Naroda“

„Na shodu (v Vipavi) je govoril samo dr. Šusteršič. Kadar govori ta človek, ve vsakdo, pri čem da je. Kar dr. Šusteršič diha je smrad, kar govori je laž in podlost, kar dela, je sleparstvo in lopovstvo. To potrjuje vsaka beseda, ki jo je dr. Šusteršič izgovoril na shodu v Vipavi. Stvarnega ni povedal čisto nič, zato pa psoval, kar se je dalo, lagal po ciganski in zavijal po jezuitski“

„Kar je dr. Šusteršič govoril, je bilo vse podlo in infamno, kar se pri njem pač o sebi razume . . . vse je bilo samo nizkotno hujskanje . . .“

„Slov. Narod“ 16. maja 1906.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

TRST — Piazza Caserma št. 2 (v astni hiši) — TRST

Telefon 952.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrušnikom in sicer na uknjižbo po 5% 1/2, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 815.004.

V nočicah tihih
v mojih vzdihih
mi je temnelo nebo,
zdaj pa objemlje me sreča
tebe ljubeča
žijem sladko.

Levin Kirilov.

Neka vdova je dala napisati na grob svojega moža nastopne besede: „Življenje je san, san mojega moža je bil žal mnogo prekrtek“.

Krčmar: Žena, to je tisti Janez, ki je pred tremi leti na cesarski cesti oropal vistega kramarja s Tankega vrha; sedaj je prišel iz Gradiške; bodi prijazna ž njim, on je dober pivec, midva morava biti ž njim kolegijalna!

Izpred sodišča.

Sodnik: Dokazano je, da ste vaši ženi vrgel krožnik v glavo, kako je sploh možno, storiti tako surovost?

Delavec: Gospod sodnik, poznate mojo ženo?

Sodnik: Ne!

Delavec: Torej, ne govorite!

Inteligenten rekrut

Podčastnik je podučeval rekruta Janeza Pistotnika, kako da se mu je vesti na straži. Če kdo prihaja, ima straža zakričati: „Kdo tu“? Ako ni nobenega odgovora, mora straža „dati ogenj“. — Ko je šel Janez prvokrat na stražo, se je hotel podčastnik prepričati o točni službi ter je korakal mimo Janeza. „Kdo tu“? je zavpil Janez na vse grlo. Podčastnik ni dal odgovora. Nato je Janez takoj prižgal žigico ter jo podal osupnanemu podčastniku.

Sreča človeka kmalo prestroji.

Moder in srečen, kdor drugih nesrečo nase obrne.

Blagajna varna proti vlamu

Kmet: Kaj pa je to?

Prodajalec starin: To je nov izum, blagajna, ki je varna proti vlamu!

Kmet: Steklena ormarica?

Prodajalec: Prav zato. To je zelo praktično, tu vidi tat precej, da ni nič notri!

Uredništvo »Škrata«: ulica Giorgio Galatti števil. 18. (Narodni dom).

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na Upravo »Škrata«, ki se nahaja tudi v »Narodnem domu«:

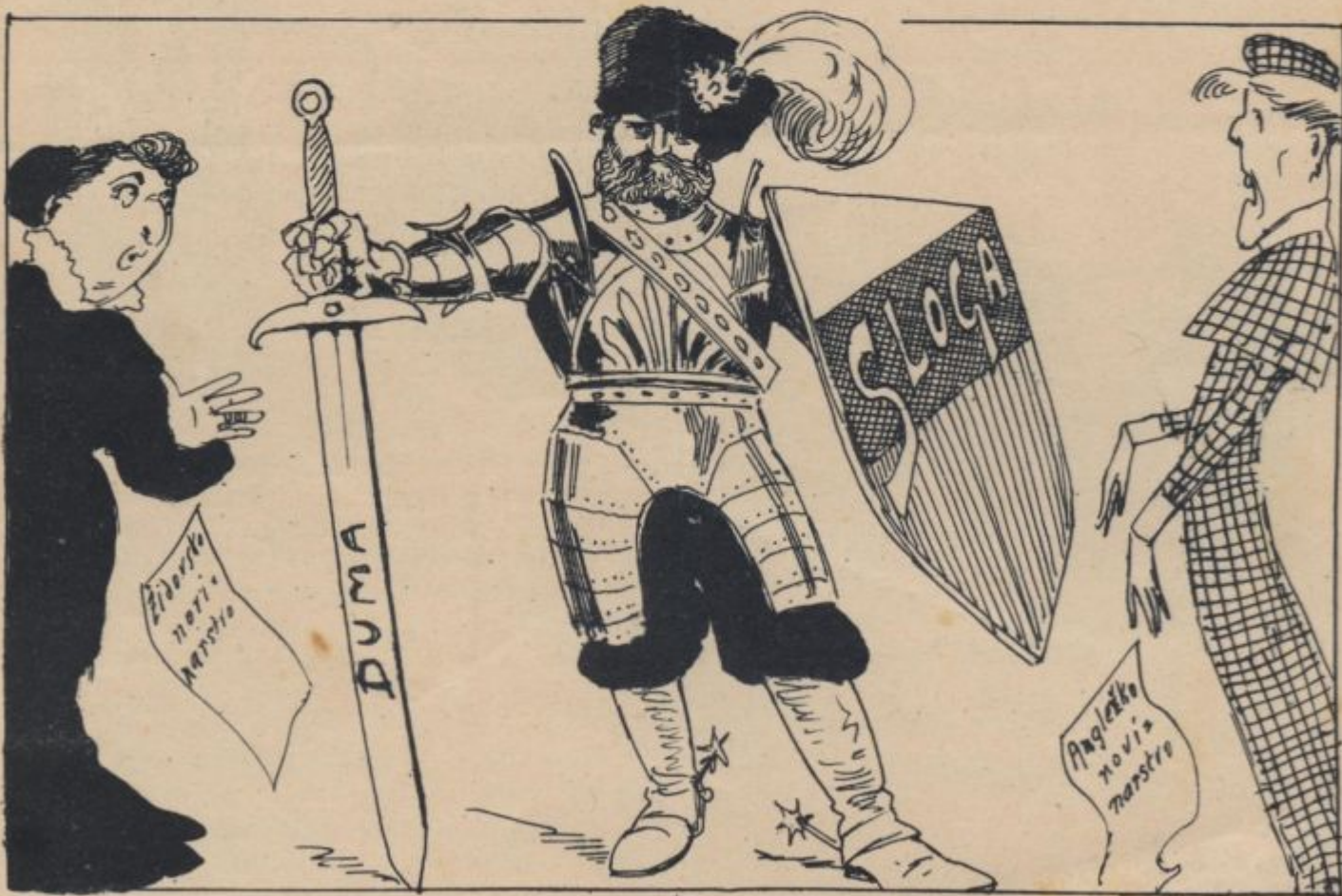
Odgovorni urednik LUDVIK GERŽINA.

Izdaja in tiska tiskarna »EDINOST« v Trstu.

Kako je Rusiji sovražno časnikarstvo

slikalo Rusijo

in kako je Rusija v resnici!.....